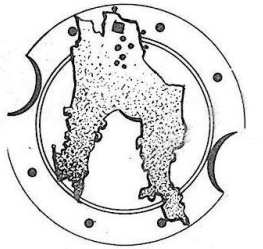

Παραδοσιακό σπίτι στα Βέροια

Καρυές

Η ΑΡΑΧΟΒΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΩΝΑ Τ. ΔΗΜΟΥ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ • ΕΤΟΣ 2ο • ΦΥΛΛΟ 13ο • ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ-ΓΕΝΑΡΗΣ 1989

Ειρηνικό, Χαρούμενο Ευτυχημένο 1989

Εύχεται η εφημερίδα ΚΑΡΥΕΣ
σε όλους τους αγαπητούς
συνεργάτες και αναγνώστες της

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΣ

Με την ευκαιρία των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς απευθύνω με στοργή και αγάπη, στον Ιερό κλήρο της Μητροπόλεώς μας, στον ευγενικό και πιστό λαό της και στους αγαπητούς μας αποδήμους, τον εγκάρδιο πατρικό χαιρετισμό μου και τις ολόθερμες αρχιερατικές ευχές μου, για υγεία, χαρά, ευτυχία, γόνιμη αυτοκριτική, ανύψωση πνευματική, καλλιέργεια ψυχική και κάθε προκοπή.

Ευχές του Νομάρχη Αριστεΐδη Νιζάμη για τις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους

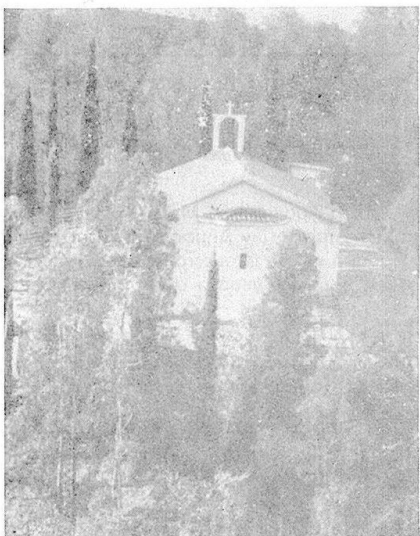
«Με την ευκαιρία των γιορτών των Χριστουγέννων και του νέου χρόνου θέλω να ευχηθώ σε όλους υγεία, ειρήνη και κοινωνική προκοπή.
Στη χρονιά που πέρασε, ο Νομός μας επλήγη από πολλές καταστροφικές πυρκαγιές, από τις οποίες πολλοί χάσανε τις περιουσίες τους.

Με το μήνυμά μου αυτό θέλω ιδιαίτερα να απευθυνθώ στους Λάκωνες, που ζούνε μακριά από τη Λακωνία.
«Θαυμάζω τη διάθεση για προσφορά στην ιδιαίτερη πατρίδα και την αγάπη σας προς αυτή.
Επιζητώ την άποψή σας και τη συνεργασία σας. Η προσπάθειά μας είναι, να δημιουργηθούν συνθήκες ευνοϊκές έτσι ώστε πολλοί από σας να έρθουν να ζήσουν εδώ.
Η Λακωνία μας είναι πανέμορφη με τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης. Όλοι μαζί, Κυβέρνηση — φορείς και λαός, θα αγωνιστούμε προς την κατεύθυνση αυτή.

— Επίσης θερμές ευχές, προς όλους τους συμπατριώτες εσωτερικού και εξωτερικού στέλνουν:

- Ο Σύνδεσμος των Απανταχού Καρυατών Αθίνας
- Η Αδελφότητα Αραχοβιτών Toronto Canada
- Η Αδελφότητα Αραχοβιτών Μεμβούρνης και Σύνδνευ Αυστραλίας.
- Ο Γιάννης και η Σούλα Χάρακα από το τroy Michigan Η.Π.Α.
- Ο Ανδρέας και η Πιπίτσα Δήμα καθώς και ο Ηλίας και η Ελένη Πανοπούλου από το Sacramento, California.
- Η Δημητρώλα Σταυροπούλου-Κυριακοπούλου και η αδελφή της Μεταξία Βλήττα από την Αυστραλία.
- Ο Γεώργιος Ι. Βουκούδης από την Καλλιφόρνια.
- Ο Ηλίας Σ. Ματαθιάς από το Closter, N. Jersey
- Ο Πάνος και η Λίτσα Κωσταλά από τη Ν. Υόρκη
- Ο Δημοσθένης και η Τούλα Πίτση από το Chicago.
- Ο Γεώργιος Πάππας από το Toronto.
- Η Φωφώ Μαντάλου από την Αθήνα
- Ο Πάνος και η Χριστίνα Χάρακα από το Greenville SC.
- Ο Δημήτρης και η Ευδοκία Γκλέκα από το Ν.Υ.
- Ο Γιάννης και η Αθηνά Κονιδισιώτου (Γκλέκα) από το S.C. ΗΠΑ.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗ ΓΙΑΤΡΙΣΣΑ ΣΤΟ ΤΣΟΥΝΙ

Από καιρό οι Τσουναίοι της Αθήνας σχεδίαζαν μια ομαδική κάθοδο στο χωριό με πούλμαν, για να συμμετάσχουν στον εορτασμό των 100 χρόνων από την θεμελίωση του ιερού ναού της Παναγίας της Γιάτρισσας στο Τσουνί. — Η κακοκαιρία εμπόδισε τους πολλούς και η εκδρομή ματαιώθηκε.

Ευτυχώς όμως, η αγάπη που έχει για το χωριό της η φίλη μου Μαρία Χριστοφόρου — Κουμανταράκη και η δικιά μου λαχτάρα να ξαναζωντανέψω τις παιδικές μου αναμνήσεις από το Τσουνί, όπου έζησα 20 χρόνια, μας έκαναν να ξεκινήσουμε.

Στις 21 Νοεμβρίου γιορτάζονται τα Εισόδια της Θεοτόκου, που στη Λακωνία ο λαός, συνδέοντας τη γιορτή με τις αγροτικές εργασίες, την ονομάζει «Μισσοπορίτσια».

Πραγματικά η σπορά των χωραφιών βρίσκεται στα μισά της και οι εργάτες της γης μπορούν να ξαποστάσουν μια ημέρα γιορταστική και να συνεχίσουν τη σπορά, να «ξεσπείρουν», γιατί «μισόσπειρες, μισόφαγες, μισό κονόμα θάχεις».

Το έτος 1888 μια 14χρονη βοσκοπούλα από του Αφησού, η Νικολέττα, βόσκοντας τα πρόβατά της ονειρευόταν ή οραματιζόταν την Παναγία και παρακινούσε τους κατοίκους των γύρω χωριών να κτίσουν ναό, εκεί ακριβώς που τους έδειχνε η ίδια.

Τη δυσπιστία των πολλών νίκησε η πίστη των ολίγων και κυρίως των Τσουναίων, οι οποίοι έφεραν μαστόρους από τα Λαγκάδια Γορτυνίας και έχτισαν το ναό, αρκετά μεγάλο για εξωκλήσι. Με τις πρώτες εκκαφές αποκαλύφθηκαν ερείπια παλαιοχριστιανικού ναού, ο οποίος πιθανότατα θα ήταν κτισμένος πάνω ή πλησίον αρχαίου ιερού.

Σε όλο τον χριστιανικό κόσμο, κατά κανόνα, οι πρώτοι χριστιανικοί ναοί χτίστηκαν σε χώρους της αρχαίας λατρείας και οι λόγοι ήταν πρακτικοί, γιατί έβρισκαν υλικά (πελεκημένες πέτρες, μάρμαρα κ.τ.λ.) αλλά και ψυχολογικοί

γιατί συνεχιζόταν η προσέλευση των πιστών στο ίδιο μέρος για προσκύνημα.

Στο βιβλιαράκι που έχει γράψει ο ιερέας του Τσουνιού παν. αρχιμανδρίτης Σεβαστιανός Κονιδάρης «η Παναγία η Γιάτρισσα» και το οποίο δόθηκε δωρεάν σε όλους τους προσκυνητές, αναφέρονται λεπτομερώς το χρονικό της κτίσεως, οι παραδόσεις, τα θαύματα, οι δωρητές, και ό,τι σχετίζεται με την ιστορία και τη ζωή του ναού.

Στον εσπερινό, παρ' όλο που ο καιρός ήταν κρύος και βροχερός, η εκκλησία ήταν γεμάτη κόσμο. Την επομένη οι προσκυνητές είχαν γεμίσει το προαύλιο και τους γύρω χώρους.

Η εκκλησία καθαρή και στολισμένη με λουλούδια, φροντισμένη με αγάπη από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο και τις γυναίκες του Τσουνιού έδινε τη ζεστασιά της σε όλους τους πιστούς προσκυνητές. Η λειτουργία ήταν πανηγυρική και τελέστηκε από πολλούς ιερείς από τα γύρω χωριά και τη Σπάρτη.

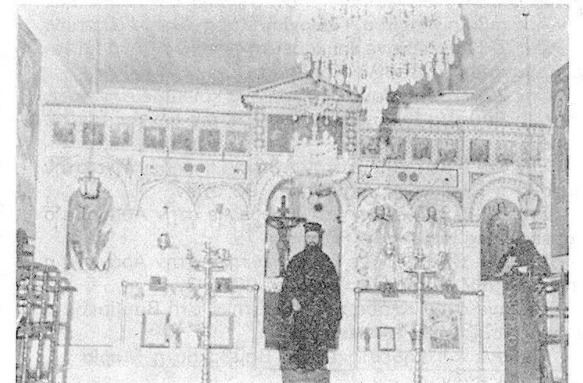
Μέσα σ' αυτό το γνώριμο περιβάλλον της εκκλησίας, που χιλιάδες φορές είχαμε στολίσει τις εικόνες της και είχαμε ανάψει τα καντήλια της, από στιγμή σε στιγμή νόμιζα ότι θα φανεί από την Ωραία Πύλη η σεβάσμια και επιβλητική μορφή του αείμνηστου πάπα-Κώστα Χούπη, που με τη βαθεία και γλυκερά φωνή του έκανε συγκλονιστική τη λειτουργία.

Για πολλά και δύσκολα χρόνια, αυτός ο άξιος ιερωμένος δέσποσε στη ζωή του χωριού με τη σπάνια για την εποχή εκείνη μόρφωσή του, με την εργατικότητά του, την πηγαία καλοσύνη του και άφησε παράδειγμα αξιομίμητο για κάθε ιερωμένο και κάθε άνθρωπο.

Την απουσία όμως του πάπα-Χούπη ήρθε να απαλύνει η παρουσία και η συμμετοχή άλλου σεβάσμιου ιερωμένου του πάπα-Αναστάση Αναστασίου, από τη Μεγάλη Βρύση. Βλέποντάς τον ανάμεσα στους άλλους νέους ιερείς θυμήθηκα τα χρόνια, που ακούρατος και χαμογελαστός φρόντιζε τα παιδιά του, μάνα και πατέρα μαζί αφού είχε χάσει τη γυναίκα του. — Σήμερα είναι ευτυχισμένος πατέρας, καμαρώνει τα παιδιά και τα εγγόνια του, έχει την εκτίμηση του κόσμου και την καλή τύχη να ιερουργεί ακόμη, παρ' όλη την ηλικία του.

Σ' αυτό το περιβάλλον δεν μπορεί κανείς να ξεχάσει τους ακούραστους επί ζωής επιτρόπους, που φρόντισαν για τη βελτίωση του χωριού (για τις δενδροφυτεύσεις, για το νερό, τις εκκλησίες) τους μακαρίτες, Νίκο Κουμανταράκη, Αλέκο Μαχαίρα, Κώστα Γιάνναρη, δεξιό ψάλτη και σύμβουλο. — Σήμερα συνεχίζουν το έργο των πατεράδων τους ο Μιχάλης και Νίκος Γιάνναρης και ο γιός του Βαγγέλη Κρητικού ο Νίκος. — Παρόντες στον εορτασμό τα εγγόνια του Πάπα-Χούπη Ντίνος, Ντίνα, Παρασκευάς και Ρούλα Χρ. Κουτσόγεωργα, η Τασία Βαμβίλη, η Πότα Χρηστάκου και πολλοί άλλοι που δεν είναι εύκολο να αναφερθούν.

Από την Αθήνα ήλθαν κινημένοι από την αγάπη τους για το χωριό για να μη λείψουν από τον εορτασμό ο Στράτης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΓΙΑΤΡΙΣΣΑΣ

Πετροπαυλής, η Νίτσα με το Θόδωρο Γρηγόρη, η Πόπα με το Δήμο Κουμανταράκη και άλλοι.

Μετά τη λειτουργία και τις αρτοκλασίες έγινε λιτάνευση της εικόνας της Παναγίας και μνημόσυνο στον τάφο της Νικολέττας.

Τα παιδιά των δημοτικών σχολείων των τριών χωριών που συνδιαδράσκονται (Τσουνί-Κλαδά-Αφησού) είχαν έλθει με τους δασκάλους, τους και όπως ήταν συγκεντρωμένα τόνιζαν τη διαφορά των ηλικιών, που διαχωρίζει και συνδέει το παρελθόν με το παρόν.

Πολλά έχουν αλλάξει στις μέρες μας αλλά όσα χρόνια και αν περάσουν, τα σημερινά θα γίνονται χθεσινά και η παράδοση θα συνεχίζεται. Παράδοση, που κρατάει ζωντανές τις αναμνήσεις μας και τις συνήθειες κάθε τόπου.

Και η Παναγία η Γιάτρισσα θα είναι τόπος συνάντησης και θα γιορτάζεται όλο το χρόνο: Στις 8 Σεπτέμβρη για τη γέννησή της, στις 23 Σεπτέμβρη, στολισμένη με μурτιές από τους ξεριζωμένους από τα Κύθηρα (Τσιριγιώτες) πού τη θέλουν «Μυρτιδιώτισσα» στις 21 Νοέμβρη για τα Εισόδια (Μισσοπορίτσια) στις 8 του Πάσχα, Ζωοδόχος Πηγή και στις 15 Αυγούστου για την Κοίμησή της.

Όλα ήταν όμορφα φροντισμένα για τον εορτασμό των 100 χρόνων του ναού.

Την Κυριακή το απόγευμα (22 Νοεμβρίου) έγινε καλλιτεχνική εκδήλωση στο Πολιτιστικό Κέντρο του χωριού (παλαιό σχολείο) με ομιλίες με τη χορωδία Σπάρτης κτλ. στην οποία όμως, δεν μπορέσαμε να μείνουμε όλοι οι «Αθηναίοι».

Συγχαρητήρια στον Παν. Αρχιμανδρίτη κ. Σεβ. Κονιδάρη, στον Πολιτιστικό Σύλλογο και σε όλους τους φίλους του χωριού που φροντίσανε τα κοινά, χρόνια πολλά και καλά σε όλους.

Και εγώ προσωπικά ευχαριστώ τον Παρασκευά Κουτσόγεωργα για την πρόσκληση που μου έστειλε και τη Μαρία Κουμανταράκη — που με την παρέα της κόρης της Νατάσσας κάναμε το όμορφο ταξίδι μας στο Τσουνί Σπάρτης.

Α.Γ.Π.

